LE GEOPARK koostöökohtumine Teamsis 11.09.2026

Algus kell 14:00

Lõpp kell 15:00

Juhataja: Lääne-Harju Koostöökogu juhatuse esimees Marje Suharov

Osalejad: Ivika Uusmaa (SA Läänemaa), Karmen Paju (HEAK), Liis Ollin (Harku vald), Maarja-Eeva Lang (Saue vald), Kairi Põldsaar (Geoloogiateenistus), Kaire Luuk (Lääne-Harju Koostöökogu), Eliko Kõiv (Lääne-Harju Koostöökogu), Anneli Pärlin (Keila linn)

Lepiti kooku, et koostöökokkuleppe pidulik allkirjastamine toimub 30.09.2026 algusega kl 13.00

Toimumiskoht: **Fra Mare Thalasso SPA, Rannasaal**, Ranna tee 2, Haapsalu

Kl 13.00-13.50 ettekanded ja allkirjastamine. Seminaril osalejate küsimused- vastused mahuvad samuti ajaraami.
Kairi Põldsaar (Eesti Geoloogiateenistuse vanemgeoloog)
Rafael Milerman (Lääne-Harju Koostöökogu juhatuse liige)
13.50 Pärast allkirjastamist LE geopargi teemaline pressikonverents (toimub teises ruumis koos kohvi ja tordiga)
Tort tuuakse kohale Teele Pagarite poolt.
LHKK inimesed on kohal kl 12.00 laudu paigaldama ja ette valmistama

Samal päeval algusega kl 10.00 toimub Läänemaa turismiasjaliste sügisseminar.
Päevakava ja registreerimine kuni 23.09 SIIN
NB! Kes tuleb organisatsioonist ainult LE geopargi kokkuleppe allkirjastamisele, siis palun annab Marjele teada 23. septembriks mitu teid organisatsiooni esindama tuleb. (k.a kommunikatsiooni inimesed) (kohvipausi tarvis)

Viimased sündmuse täpsustused 25.09 kl 14.00 veebikoosolekul

2. Kairi Põldsaar Eesti Geoloogiateenistusest tutvustas Loode-Eesti geoloogiliste objektide inventuuri, mis on veel pooleli. Kavandatava Loode-Eesti geopargi geoloogilised objektid jaotati nende olemuse järgi järgnevalt:
aluspõhja paljandid ja -astangud; joad ja joastikud; koopad ja murrutuskulpad; rändrahnud ja kivikülvid; meteoriidikraatrid ja impaktmarkerid; geoloogiliselt väärtuslikud maastikukompleksid; mahajäetud karjäärid ja vanad paemurrud.

Geoloogilised objektid jaotati väärtuse alusel kolmeks: kõrge, keskmine ja madal. Väärtuse järgi saab teha valiku milliseid objekte esile tuua ja KIK projekti planeerida

Kui mitu lähestikku paiknevat objekti moodustasid ühise geoloogilise, maastikulise või külastusliku
terviku, käsitleti neid vajaduse korral kompleksobjektina. Selliste objektide väärtus ei pruugi avalduda
üksikobjekti tasandil, vaid koos läheduses paiknevate paljandite, pinnavormide, veekogude,
pärandkultuuriobjektide või külastustaristug. Selline komplektne ja piirkondlik lähenemine on hea infotahvlite paigaldamise planeerimisel.

Kuna 11.09 esitluses tutvustati geotoopide kokkuvõtte tööversiooni, siis veebis osalejatele seda ei edastata.

....
Lisan siia memo lõppu veel esimesel geopargi koosolekul toimunud tutvustava osa.

Loode-Eesti geopark hõlmab tervikuna või osaliselt viite omavalitsust – Harku, Saue, Lääne-Harju ja Lääne-Nigula valda ning Keila linna. Loode-Eesti geopargi maismaaosa kogupindala on 2030 km^2.

Loode-Eesti geopargi eesmärk on tagada geotoopide säilimine järeltulevatele põlvedele, avalikkusele teabe jagamine piirkonna geoloogilise ja looduskultuurilise arengu kohta, olla teadustöö baasiks erialateadlastele, jagada keskkonna- ja loodusharidust kohalikele haridusasutustele, tagada piirkonna jätkusuutlik areng.

Loode-Eesti geopargi missioon on väärtustada, kaitsta, arendada ja tutvustada Loode-Eesti geoloogilist pärandit.

Loode-Eesti geopargi visioon on olla globaalselt tunnustatud ja tuntud turismipiirkond.

Geopargi rajamine ei too piirkonna elanikele, maaomanikele ega ettevõtjatele kaasa uusi õiguslikke piiranguid ega täiendavaid kohustusi. Vastupidi, geopark loob uusi võimalusi piirkonna arenguks, toetab kestlikku ettevõtlust, suurendab piirkonna tuntust ning aitab väärtustada kohalikku loodus- ja kultuuripärandit.

Kuidas Loode-Eesti geopark piirkonda arendab?

***Loode-Eesti geopark** loob väärtust kogu piirkonnale – kohalikele elanikele, kogukondadele, ettevõtjatele, organisatsioonidele ja omavalitsustele. Geopargi eesmärk on ühendada piirkonna rikkalik geoloogiline pärand, loodus-, kultuuri- ja ajalooväärtused terviklikuks sihtkohaks, mis toetab kestlikku turismi, kohalikku ettevõtlust ja piirkondlikku arengut.*

Kõige otsesem kasu avaldub turismisektoris. Geoturismi areng suurendab külastajate arvu ning loob uusi võimalusi turismiettevõtetele, majutus- ja toitlustusasutustele, giididele, külastuskeskustele ja teistele teenusepakkujatele. Samal ajal kasvab nõudlus kohalike

toodete, käsitöö, toidutootjate ning kultuuri- ja loodusturismi teenuste järele, mis aitab mitmekesistada piirkonna majandust ja luua uusi töökohti.

Loode-Eesti geopargi üks olulisemaid eesmärke on kujundada piirkonnale tugev ja selgelt eristuv identiteet. Praegu nähakse Loode-Eestit sageli Lääne- ja Põhja-Eesti kokkupuutepiirkonnana, millel puudub ühine lugu ja kaubamärk. Geopark aitab luua tervikliku identiteedi, mis põhineb piirkonna ainulaadsel geoloogial, loodusel, kultuuripärandil ja kogukondadel. See loob tugeva aluse piirkonna turundamiseks nii Eestis kui ka rahvusvaheliselt.

Ühine Loode-Eesti geopargi kaubamärk suurendab kohalike toodete ja teenuste nähtavust ning usaldusväärsust. See annab ettevõtjatele võimaluse siduda oma tegevus piirkonna väärtustega ning pakkuda külastajatele autentseid elamusi. Tugev piirkondlik identiteet aitab kasvatada nii külastajate huvi kui ka kohalike elanike uhkust oma kodukoha üle.

Loode-Eesti geopark koosneb mitmest eriilmelisest piirkonnast, millel kõigil on oma lugu ja tugevused. Ühes piirkonnas võivad keskmes olla geoloogilised vaatamisväärsused ja looduskaitse, teises pärandkultuur, rannakülade ajalugu või kohalik ettevõtlus. Just see mitmekesisus muudab geopargi atraktiivseks ning loob külastajatele võimaluse avastada Loode-Eestit erinevate teemade kaudu.

Rahvusvaheline kogemus näitab, et UNESCO üleilmsed geopargid aitavad tugevdada piirkondlikku identiteeti, edendada kestlikku turismi, toetada kohalikke ettevõtteid ning suurendada kogukondade koostööd. Loode-Eesti geopark järgib samu põhimõtteid, et kujundada piirkonnast tuntud ja hinnatud sihtkoht, kus loodus-, geo- ja kultuuripärand toetavad ühiselt kestlikku arengut ning kohalike inimeste heaolu.

Lääne-Harju Koostöökogu eestvedamisel on hetkel töös järgmised LE geopargiga seotud projektid:

LEADER koostööprojektid

GeoEdu – rahvusvaheline koostööprojekt, mille eesmärk on arendada geoparkide keskkonna- ja loodusharidust ning suurendada teadlikkust geoloogilisest pärandist. Projekti raames valmis neli geoloogiat tutvustavat animatsiooni. Peagi on valmis koolidele suunatud õppeprogramm ning õppematerjalid. Lisaks toimuvad rahvusvahelised õppereisid ja partneritevaheline kogemuste vahetamine. Valminud animatsioonid on samuti leitavad koostööprojekti lehelt https://vomentaga.ee/lhkk-projektid/geoedu/

5 Star Nature ACCESSIBLE – rahvusvahelise koostööprojekti eesmärk on arendada ligipääsetavat Loode-Eestit ning suurendada Loode-Eesti geopargi ja kohaliku toidu tuntust. Projekti raames korraldatakse ja külastatakse rahvusvahelisi õppereise, viiakse läbi õppesündmusi, koolitusi ja konverentse, arendatakse geopargi turundusmaterjale ning valmib Loode-Eesti veebilehe alla Loode-Eesti geopargi alamleht. Samuti

tutvustatakse piirkonda erinevatel turundussündmustel. Projekt aitab parandada piirkonna ligipääsetavust, tugevdada rahvusvahelist koostööd ning suurendada Loode-Eesti tuntust kohalike elanike, sise- ja välisturistide seas.

15.-21.09 toimus õppereis Lauhanvuori-Hämeenkangas ja Saimaa UNESCO geoparki, osaleti rahvusvahelisel Euroopa geoparkide konverentsil. https://saimaageopark.fi

KIK projekt:

Loode-Eesti geopargi teavitustegevused – projekti eesmärk on toetada Loode-Eesti geopargi loomist, suurendades teadlikkust piirkonna geoloogilisest pärandist ning edendades keskkonna- ja loodusharidust. Projekti raames valmib Loode-Eesti geopargi visuaalne identiteet (CVI) ning kujundatakse, toodetakse ja paigaldatakse viis suurt piirkonna infokaarti ja kümme väiksemat infotahvlit Lääne-Harju valda ja üks suur Saue valda. Projekti lõpptähtaeg on 31.12.2027. Omaosalusega projekti eelarvesse panustavad HEAK (2000) ja Eesti Geoloogiateenistus (2000) ja Lääne-Harju vald (1000)

Edaspidised tegevused:

- KIKi uus taotlusvoor avaneb 25.08.2026 ning taotluste esitamise tähtaeg on 15.10.2026. Plaanis on koostöös partneritega koostada ja esitada uus projektitaotlus, et jätkata Loode-Eesti geopargi arendustegevustega.
- Eesti Geoloogiateenistus toetab Loode-Eesti geopargi omavalitsusi, kaardistades piirkonnas paiknevad geoloogilised objektid (geosite'id) ning koostades geopärandi objektide nimekirja. Nimekiri on abiks KIKi projekti sisendina. Koostöös LE partneritega valitakse välja infotahvlite võimalikud paigalduskohad. Asukohtade valikul arvestatakse objektide väärtust, eripära, ligipääsetavust ning maaomanike kooskõlastusi. Objektide leidmist toetab Loode-Eesti geopargi veebilehel avaldatav interaktiivne kaart.
- Järgmine koostöökohtumine toimub Teamsis **25.09.2026 kell 14.00**. Päevakorras on koostöökokkuleppe allkirjastamisega seonduv ning tekkinud küsimuste arutelu.

21.10.2026 korraldab Eesti Geoloogiateenistus Arbaveres geoparkide seminari „Geopargid: kuidas liikuda ideest teostuseni Eestis?“.

Veebruaris toimunud sissejuhatava veebiseminari jätkuna keskendume seekord geoparkide arendamise praktilistele võimalustele ja järgmistele sammudele Eestis. Tutvustame Saimaa geopargi kogemust ning Loode-Eesti geopargialgatuse arenguid. Ühises arutelus käsitleme kohalike omavalitsuste, arendusorganisatsioonide, ettevõtjate ja kogukondade võimalusi teistessegi piirkondadesse geoparkide loomisesse panustada.

Seminar on mõeldud kohalike omavalitsuste juhtidele ja spetsialistidele, arendusorganisatsioonide esindajatele, turismiedendajatele ning teistele piirkondliku arengu, geoloogilise pärandi ja kestliku turismi huvilistele üle Eesti.

Kui Teil ei ole võimalik osaleda, palume edastada kutse asjast huvitatud kolleegidele.

Registreerumine on avatud 14. oktoobrini 2026 lingil https://egt.ee/geoparkide-seminar-kuidas-liikuda-ideest-teostuseni-eestis